

# Sezon grzewczy - uwaga na tlenek węgla!

Każdego roku w naszym kraju mają miejsce zdarzenia związane z zatruciem tlenkiem węgla. Nie wszyscy wiedzą że bardzo często wystąpienie czadu nie ma związku z pożarem a wynika jedynie z niewłaściwej eksploatacji budynku i znajdujących się w nich urządzeń i instalacji grzewczych. Apelujemy do mieszkańców Naszego Osiedla o bezpieczne postępowanie z urządzeniami grzewczymi, by uniknąć zaccadzenia.

Tlenek węgla powstaje podczas procesu niepełnego spalania materiałów palnych, w tym **paliw**, które występuje przy niedostatku tlenu w otaczającej atmosferze. Ograniczenie ilości tlenu może być spowodowane brakiem wentylacji i przepływu powietrza za sprawą "za szczelnych nowoczesnych okien" oraz ingerencją mieszkańców, polegającą na zaklejaniu otworów wentylacyjnych w pomieszczeniach.

**Wadliwe działanie wspomnianych przewodów może wynikać z:**

- ich nieszczelności,
- braku konserwacji,
- wad konstrukcyjnych,
- niedostosowania istniejącego systemu wentylacji do standardów szczelności stosowanych okien i drzwi, w związku z wymianą starych okien i drzwi na nowe.

Powyższe może prowadzić do niedrożności przewodów, braku ciągu, a nawet do powstawania zjawiska ciągu wstecznego, polegającego na tym, że dym zamiast wydostawać się przewodem kominowym na zewnątrz, cofa się do pomieszczenia.

**Niebezpieczeństwo zaccadzenia wynika z faktu, że tlenek węgla:**

- jest gazem niewyczuwalnym zmysłami człowieka (bezwonny, bezbarwny i pozbawiony smaku),
- w temperaturze pokojowej jest to bezbarwny i bezwonny gaz;
- ma silne własności toksyczne;
- gromadzi się głównie w wyższych partiach pomieszczenia ponieważ ma nieco mniejszą gęstość od powietrza;
- blokuje dostęp tlenu do organizmu, poprzez zajmowanie jego miejsca w czerwonych ciałkach krwi, powodując przy długotrwałym narażeniu (w większych dawkach) śmierć przez uduszenie.

Tlenek węgla trwale łączy się z ponad 80% hemoglobiny, co sprawia, że tylko niewielka ilość hemoglobiny może połączyć się z tlenem. Ilość ta jest jednak niewystarczająca dla ludzkiego organizmu. Nadmiar karboksyhemoglobiny powoduje niedotlenienie organizmu, a w najgorszym przypadku nawet śmierć przez uduszenie.

Wdychanie nawet niewielkiej ilości tlenku węgla może spowodować zatrucie, silny ból głowy, wymioty, zapadnięcie w śpiączkę a nawet zgon.

### **Co zrobić, aby uniknąć zacczadzenia?**

- przeprowadzać kontrole **techniczne**, w tym sprawdzanie szczelności przewodów kominowych, ich systematyczną konserwację oraz sprawdzanie występowania dostatecznego ciągu powietrza,
- użytkować tylko sprawne techniczne urządzenia, w których odbywa się proces spalania, zgodnie z instrukcją producenta,
- stosować urządzenia posiadające stosowne dopuszczenia w zakresie wprowadzenia do obrotu; w sytuacjach wątpliwych należy żądać okazania wystawionej przez producenta lub importera urządzenia tzw. deklaracji zgodności, tj. dokumentu zawierającego informacje o specyfikacji technicznej oraz przeznaczeniu i zakresie stosowania danego urządzenia,

### **- nie zaklejać i nie zasłaniać kratki wentylacyjnych,**

- w przypadku wymiany okien na nowe, sprawdzić poprawność działania wentylacji, ponieważ nowe okna są najczęściej o wiele bardziej szczelne w stosunku do wcześniej stosowanych w budynku i mogą pogarszać wentylację; brak cyrkulacji powietrza, jaki powodują, sprawia, że w domu panuje niekorzystny dla człowieka mikroklimat: nieodpowiednia wilgotność i temperatura powietrza; posiadacze szczelnych okien dla własnego zdrowia muszą zastosować jeden ze sposobów celowego rozszczelniania okien,
- systematycznie sprawdzać ciąg powietrza, np. poprzez przykładanie kartki papieru do otworu bądź kratki wentylacyjnej; jeśli nic nie zakłóca wentylacji, kartka powinna przywrzeć do wyżej wspomnianego otworu lub kratki,
- często wietrzyć pomieszczenie, w których odbywa się proces spalania (kuchnie, łazienki wyposażone w termy gazowe), a najlepiej zapewnić, nawet niewielkie, rozszczelnienie okien,
- nie bagatelizować objawów duszności, bólów i zawrotów głowy, nudności, wymiotów, oszołomienia, osłabienia, przyspieszenia czynności serca i oddychania, gdyż mogą być sygnałem, że ulegamy zatruciu czadem; w takiej sytuacji należy natychmiast przewietrzyć pomieszczenie, w którym się znajdujemy i zasięgnąć porady lekarskiej.

W trosce o własne bezpieczeństwo, warto rozważyć zamontowanie w domu czujników tlenku węgla. Koszt zakupu i zamontowania czujnika tlenku węgla (ok. 150 zł, montaż można przeprowadzić samodzielnie korzystając jedynie z instrukcji urządzenia) jest niewspółmiernie niski do korzyści, jakie daje zastosowanie tego typu urządzeń (łącznie z uratowaniem najwyższej wartości, jaką jest nasze życie i życie naszych bliskich). Przy zakupie należy zwrócić uwagę, czy detektor posiada normę europejską EN50291 (obowiązującą również w Polsce).

### **Jak pomóc przy zatruciu tlenkiem węgla?**

#### **W przypadku zatrucia tlenkiem węgla należy:**

- zapewnić dopływ świeżego czystego **powietrza**; w skrajnych przypadkach wybijając szyby w oknie,

- wynieść osobę poszkodowaną w bezpieczne miejsce, jeśli nie stanowi to zagrożenia dla zdrowia osoby ratującej; w przypadku istnienia takiego zagrożenia pozostawić przeprowadzenie akcji służbom ratowniczym,
- wezwać służby ratownicze (pogotowie ratunkowe, straż pożarną), jak najszybciej podać tlen,
- jeżeli osoba poszkodowana nie oddycha, ma zatrzymaną akcję serca, należy natychmiast zastosować sztuczne oddychanie, np. metodą usta - usta oraz masaż serca,
- nie wolno wpadać w panikę, kiedy znajdziemy dziecko lub dorosłego z objawami zaburzenia świadomości w kuchni, łazience lub garażu; należy jak najszybciej przystąpić do udzielania pierwszej pomocy.

W przypadku gdy mamy podstawy do podejrzenia zatrucia tlenkiem węgla lub innym **gazem**, gdy my i nasi domownicy mamy złe samopoczucie, boli nas głowa, mamy nudności - nie obawiamy się zadzwonić do Straży Pożarnej. W ramach działalności ratowniczo-gaśniczej nie pobierane są żadne opłaty. W przypadku potwierdzenia obecności niebezpiecznego gazu, Straż Pożarna uruchamia własne procedury w celu wyeliminowania zagrożenia.